

Kloge penge

Vækstfonden er en venturefond, der investerer i perspektivrige iværksættervirksomheder. Cleantech er et vækstområde for de begavede midler

Af Jesper Winther Andersen

- Vi siger, vi forvalter "kloge penge". Vi tilbyder således mere end penge. Når vi går ind i et projekt, giver vi strategisk sparring, vi har erfaring, vi har netværk og vi involverer os, idet vi tager aktivt del i bestyrelsernes arbejde, forklarer partner Bjarne Henning Jensen, Vækstfonden, til MILJØMAGASINET.

Vækstfonden er derfor synonym med klog kapital til vækstvirksomheder.

- Vi skaber flere vækstvirksomheder i Danmark. Vi op søger og investerer i perspektivrige virksomheder, der har behov for at rejse risikovillig kapital til vækst, tilføjer Bjarne Henning Jensen og fortsætter:

- Vores vision er at skabe det mest velfungerende marked for innovationsfinansiering i Europa i 2010, og at gøre det danske marked til et af de fem mest velfungerende i verden senest i 2015.

Det er indtil nu gået hurtigt den rigtige vej. Vi har haft fart på sammen med investorer i ind- og udland og driftige vækstiværksættere.

Målt på størrelse er der dog

stadig langt op til førstepladsen i Europa.

- Men vi kan se ekstremt stort potentiale – blandt andet inden for cleantech. USA har opdaget denne mulighed. Nu skal der gøres lidt mere her på disse kanter. Det er et godt område, hvor der er grobund for gode virksomheder. Miljø og teknologi hænger sammen. Det er ikke en boble. Her er regulært tale om et regimeskifte, pointerer Bjarne Henning Jensen, der har ansvar for analyse og forretningsudvikling af Vækstkapitals cleantech investeringsportefølje.

Klima for hastig vækst

Cleantech er den internationale betegnelse for energi- og miljøteknologier, der eksempelvis kan erstatte fossile brændstoffer, mindske forureningen eller fremdyrke bæredygtig produktion.

- Energiplatformen har tre dagsordener – pris, forsynings sikkerhed og miljøhensyn. Og det vil i virkeligheden sige, at det nu er blevet interessant at se på projekter, som tidligere billedligt talt lå i en skuffe. Således har tre investorer nu tilført kapital til den højteknologiske virksomhed Stirling Danmark, der udvikler, producerer og sælger CO₂-neutrale kraftvarmeanlæg baseret på Stirling-motorer fyret med biomasse i form af træflis og træpiller, forklarer Bjarne Henning Jensen.

Penge fra EGJ Udvikling A/S, SEED Capital og Vækstfon-

den bringer dermed Stirling Danmarks motorer – og dermed miljøvenlig energi – det sidste stykke ud på verdensmarkedet. Teknologien er udviklet på Danmarks Tekniske Universitet (DTU) og leverer CO₂-neutral el og varme.

- Teknologien virker, salget er i gang og virksomheden har en unik position på markedet, hvor ingen andre teknologier er i stand til at levere mini-kraftvarmeanlæg til bio-brændsler. Det tegner til at blive et gennembrud for en dansk energiteknologi, pointerer Bjarne Henning Jensen. Professor Henrik Carlsen fra Danmarks Tekniske Universitet (DTU) har ledet forsknings- og udviklingsindsatsen siden starten for mere end ti år siden. Han mener, at Stirling-motoren er et godt eksempel på, at vi i Danmark er gode til at kombinere højteknologiske metoder med utraditionelle løsninger.

En Stirling-motor kan sammenlignes med en almindelig forbrændingsmotor med den forskel, at forbrændingen ikke foregår inde i cylinderen, men i et eksternt brændkammer, hvorefter energien tilføres cy-

linderen via en varmeveksler. På grund af den interne forbrænding kræver en almindelig forbrændingsmotor et meget rent brændsel som for eksempel benzin eller gas, mens en Stirling-motor med ekstern forbrænding er i stand til at håndtere besværlige brændsler som for eksempel træflis.

- Historien bag Stirling Danmark er et skoleeksempel på, hvordan vi i Danmark er i stand til at frembringe nye energiteknologier. Andre eksempler er Vestas, der blev verdensmestre i vindenergi ved at finde den rigtige niche på det rigtige tidspunkt. Danfoss er ligeledes en god historie, som ikke bliver ringere af, at virksomhedens produkter lever op til læresætningen om decentralisering. Det er ikke kun kraft/varme-værker, der bruger produkter fra Danfoss. Det er os alle sammen og i mange lande. Dermed tager forbrugeren ejerskab til Danfoss. Dermed er succes'en hjemme, fastslår Bjarne Henning Jensen.

Rollemodel

Vinderen af Cleantech Prisen 2007 på 500.000 kroner fra Vækstfonden blev Gypsum Recycling International A/S, der har i alt 25 ansatte i Europa, Asien og USA, heraf otte i Danmark.

- Dermed vandt genbrug af gipsplader i byggeindustrien denne første cleantech-prisuddeling foran filtre, biobrændsel og bølgeenergi, forklarer Bjarne Henning Jensen og fortsætter:

- Valget af Gypsum Recycling Internationale A/S er et godt eksempel på de kriterier, vi lægger vægt på ved bedøm-

- Vækstfondens vision er at gøre Danmark til Europas bedste marked for innovationsfinansiering. Fra 2002-2006 er vi gået fra nr. 6 til nr. 3 og har fastholdt denne placering i 2007. Et indsatsområde er helt klart cleantech, siger Bjarne Henning Jensen.

melsen af projekter. Her har vi således en mindre virksomhed, der løser miljøproblemer og formår at skabe en rigtig god forretning, og som er i stand til at vokse globalt. Gypsum Recycling International løser et specifikt miljøproblem og reducerer vores træk på begrænsede ressourcer. Virksomheden har en unik og patenteret teknologi på et spændende nicheområde, hvor Gypsum Recycling International i løbet af ganske få år har formået at opbygge en stærk position på de globale markeder. Gypsum Recycling International er præget af en særlig iværksætterånd, som kan tjene som rollemodel for mange både nye og kommende iværksættere. Hele 32 danske virksomheder bejlede til cleantech-prisen, og det afspejler, at det ikke skorter på idéer og lyst til at realisere dem.

- Blandt de 32 forslag var der mange omkring vand. Vi er i Danmark utroligt gode til vandbearbejdning. Der er en helt fantastisk iværksætterånd i den niche, siger Bjarne Henning Jensen, der opfordrer iværksættere med et godt projekt inden for cleantech til at kontakte Vækstfonden.

Løftestang

- Vi er en statslig investeringsfond, der siden 1992 har medfinansieret vækst i mere end 300 danske virksomheder for et samlet tilsagn på over 6,5 milliarder kroner. Vi investerer direkte, gennem andre fonde og med private, business engle, pensionskasser, pengeinstitutter m.fl.

Vi har en vifte af finansieringsløsninger for små og mellemstore virksomheder, der rækker fra egenkapital til lån og kaution, oplyser Bjarne

Henning Jensen, der fortsætter:

- Vækstfondens strategi bygger på tre søjler, der understøtter vores vision om at blive bedst i Europa: Vi vil løfte markedet - ved at investere sammen med private. Vi vil vise vejen - nye vækstområder og finansieringsløsninger, og vi vil indsamle og udbrede viden - så alle får et bedre grundlag.

Heri ligger, at Vækstfonden fungerer som løftestang for markedet.

- Vi styrker kapitaludbuddet til innovative vækstvirksomheder og andre investorer, der investerer i sådanne virksomheder ved at tilføre kapital i samarbejde med private partnere. Vi måler effekten på det samlede private udbud af kapital, der følger af vores indsats. Målet er at opnå en betydelig løftestangseffekt i markedet. Vi viser vejen ved at etablere nye forretningsområder og finansieringskoncepter, som er med til at udvide markedet. Vi medvirker til at skabe værdi i danske vækstvirksomheder og demonstrerer på den måde, at markedet for innovationsfinansiering er interessant for private investorer. Vi opbygger og spreder viden for at forbedre vores og andres viden om markedet, så de er i stand til at agere på et endnu mere kvalificeret grundlag. Målet er, at markedet gør brug af den viden, som vi indsamler og formidler.

De udfordringer for miljøet, som den globale økonomiske vækst udløser, skaber en række spændende forretningsmuligheder for danske iværksættere i miljøsektoren.

- Og her står vi parat til at hjælpe, understreger Bjarne Henning Jensen.

Stirlingmotoren er en ekstern forbrændingsstempel-motor opfundet i 1816 af Reverend Robert Stirling, en skotsk præst, og ingeniør James Stirling. Opfindernes mål var dengang at skabe et sikrere alternativ til dampmaskiner, hvis kedler ofte eksploderede pga. for højt damptryk og primitive materialer. En Stirling motors princip gør det muligt at udnytte temperaturforskelle og omsætte det til mekanisk energi, hvilket Bjarne Henning Jensen her viser ved at placere en model af motoren på en varm kaffekop, hvorefter hjulet drejer rundt